

УДК: 378. 4 (477. 81)

А.А. КАШУБА

**ПРОБЛЕМА АГІТАЦІЇ ТА ПРОПАГАНДИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ
РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

Резюме. У статті розглядаються підходи до ефективності агітаційно-пропагандистської роботи з фізичної культури і спорту серед студентів педагогічного факультету РДГУ.

Ключові слова: агітація, пропаганда, агітаційно-пропагандистська робота, фізична культура і спорт, студенти.

Постановка проблеми. Актуальність дослідження зумовлена спрямованістю Державної національної програми «Освіта» (Україна ХХІ століття) на формування національного світогляду шляхом прилучення студентів до вивчення народних традицій і звичаїв та інших соціально-значущих надбань української культури, чинником якої виступає і народна фізична культура в змісті спортивно-масових заходів.

Одним із головних завдань агітації і пропаганди фізичної культури є широка популяризація значення фізичної культури і спорту як одного із засобів національного виховання, зміцнення здоров'я, підвищення творчої активності та продовження життя людей, підготовки до праці й оборони Батьківщини.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема організації агітаційно-пропагандистської роботи серед різних верств населення була предметом дослідження багатьох українських та зарубіжних учених в аспектах: теоретичні засади і закономірності становлення та розвитку фізкультурно-оздоровчої роботи зі студентами на основі національних традицій і звичаїв (К. Абишев, Т. Бобовська, Н. Купріна, В. Левкін, Є. Приступа та ін.); сутність і зміст культурно-спортивної роботи в сучасній загальноосвітній школі (С. Асланов, О. Дубогай, В. Жилюк, В. Завацький, А. Цьось та ін.); джерела становлення і розвитку фізичної культури в Україні (І. Боберський, О. Вацеба, О. Винничук, Б. Ступарик та ін.); теоретико-методичні основи класифікації КСЗ (Н. Ковеленко, Б. Мотукеєв, В. Пропп та ін.); узагальнення досвідно-емпіричного надбання кращих учителів в умовах відродження національної школи в Україні (С. Демчук, О. Бичук, О. Куц, Н. Ковальчук, Л. Мазур, Б. Шиян та ін.). [4, 8]

Однак у працях згаданих дослідників ще не повною мірою розкрито питання агітаційно-пропагандистської роботи з фізичної культури з студентами педагогічних університетів. Тому наше завдання – визначити основні напрямки агітаційно-пропагандистської роботи з фізичної культури із студентами педагогічного факультету РДГУ.

Мета статті: теоретичне обґрунтування основних напрямків та завдань агітації та пропаганди фізичної культури на педагогічному факультеті РДГУ.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фізичне виховання студентів – складова частина вищої гуманітарної освіти, що сприяє формуванню особистості майбутнього фахівця у процесі становлення його професійної компетенції. [5, 155] Встановлено, що здоровий спосіб життя робить життя якісно кращим, збільшує його тривалість. Однією з основних умов успішного функціонування системи фізичного виховання є агітація і пропаганда. *Агітація* (в перекладі з латинської) – означає приведення в рух, спонування до чогось. Агітація – це розповсюдження ідей для впливу на свідомість, настрої, активність шляхом усних виступів, засобів масової інформації (радіо, газет, телебачення). *Пропаганда* (в перекладі з латинської) – підлягає розповсюдженню. Під пропагандою фізкультурно-

спортивної оздоровчої роботи розуміється цілеспрямована діяльність з поширення знань в області фізичної культури та переконанню різних верств населення в необхідності фізкультурних занять.

Як приклад, розглянемо взаємовідносини викладач-студент на педагогічному факультеті РДГУ. На перших порах своєї роботи викладач впливає на свідомість студентів з метою розповсюдження певних ідей (агітує), які в майбутньому студент повинен впровадити в практичну діяльність. При отриманні перших позитивних результатів спільної роботи викладача і студентів дані ідеї підлягають розповсюдженню. Творчо працюючий, ініціативний викладач висуває все нові і нові ідеї, які на початковому етапі підлягають агітації, а згодом – пропаганді. Таким чином агітація і пропаганда є постійними факторами роботи.

Об'єктом агітації і пропаганди колективу фізичної культури є не тільки студенти педагогічного факультету, але і їхні друзі з інших факультетів, викладачі університету. Предметом агітації є не загальні, а конкретні форми фізичного виховання в залежності від потреб і завдань факультету на даному етапі. Наприклад, організація вільного часу студента, заняття в спортсекціях, участь у спорт масових заходах, спортивно-розважальних святах, залучення студентської молоді то волонтерської діяльності. Цим досягається єдність пропагандистської та організаторської роботи. [4, 25]

В практиці роботи використовується велика кількість різноманітних форм і засобів агітації і пропаганди. Всіх їх можна розділити на три основні групи: *усні, друкарські, наочні*. Усна агітація і пропаганда – це лекції, доповіді бесіди, вірші, пісні т.д. До засобів *усної* пропаганди відносяться повідомлення про змагання, по радіо і телебаченню на перервах, фізкультурних вечорах, тощо. До засобів *друкарської* пропаганди відносяться художня, навчальна методична, пропагандистська література з фізичної культури і спорту, газети, журнали, бюлетені, які випускають члени колективу фізичної культури. До засобів *наочної* пропаганди фізичної культури і спорту відносяться: картини, скульптури, барельєфи, мозаїчні твори, а також лозунги, плакати навчально-пропагандистського та інформаційного характеру, фотовітрини, виставки призів, куточки фізкультури, тощо.

Велике агітаційне і пропагандистське значення мають музеї спортивної слави колективу фізичної культури, або один розділ фізичної культури в музеї; книга пошани колективу фізичної культури, куди заносяться імена кращих спортсменів, тренерів, суддів. Доцільно постійно займатися збором інформаційних матеріалів: вирізки з газет про спортивні досягнення учнів, випускників, вимпели, кубки, медалі, стрічки чемпіонів, дипломи, спортивного інвентарю з автографами відомих атлетів колективу фізкультури та гостей, фотодокументів, які відображують в цілому багатогранне спортивне життя колективу фізичної культури педагогічного факультету. Виходячи з вище поданого, завданнями агітації і пропаганди фізичної культури є:

- сприяння духовному і фізичному розвитку молоді, виховання у неї почуття громадянської свідомості та патріотизму;
- розвиток фізкультурно-спортивного руху в Україні з урахуванням змін у всіх сферах суспільного життя та ціннісних орієнтацій населення;
- виховання у студентів відповідних мотиваційних та поведінкових характеристик, активної соціальної орієнтації на здоровий спосіб життя;
- забезпечення передових позицій у міжнародному спортивному русі, спорті вищих досягнень, сприяння розвитку олімпійського руху в Україні, піднесення міжнародного авторитету держави у світовому співтоваристві. [2, 65]

На даний час основними напрямками агітації та пропаганди фізичної культури в Рівненському державному гуманітарному університеті є:

- 1) формування у студентів усвідомленого розуміння корисності фізичних вправ;
- 2) впровадження дієвої системи фізкультурної освіти, яка б сприяла формуванню

традицій і культури здорового способу життя, престижу здоров'я, залученню студентів до активних занять фізичною культурою і спортом;

3) навчання студентів контролювати стан свого здоров'я й оцінювати його за діючими медичними показниками;

4) навчання студентів самостійно займатися фізичними вправами;

5) прищеплювання стійкого інтересу до систематичних занять фізичними вправами і спортом;

6) ознайомлення студентів з сутністю проблем сучасного масового і професійного спорту та олімпійського руху. [3, 112]

Одним із засобів агітації та пропаганди ФК і С на педагогічному факультеті є як *особистий приклад*, так і теоретичний матеріал. Правильно організована пропаганда – це єдиний безперервний освітньо-виховний процес, який передбачає послідовне вирішення наступних задач:

1. **Переконання в необхідності занять фізичною культурою.** Тематика пропагандистської роботи в процесі досягнення цієї мети – «Фізична культура і здоров'я», «Фізична культура і довголіття», «Фізична культура і підвищення працездатності», «Фізична культура і гармонійний розвиток», «Соціальне значення фізичної культури в суспільстві» і т.д.

2. **Підвищення рівня фізкультурної освіти.** На цьому етапі пропагандистського впливу популяризуються основи методики фізкультурних занять, засобів фізичного виховання, напрямку фізкультурно-оздоровчої діяльності і т.д.

3. **Підтримка та підвищення фізкультурної активності, підвищення ефективності фізкультурно-оздоровчих занять.** Вирішення даного завдання відбувається за рахунок пропагування передового досвіду, новітніх наукових відкриттів, методичних прийомів, раціональних програм і комплексів для групових і самостійних фізкультурних занять, рекомендацій з використання і, водночас, з виготовлення тренажерів, пристроїв самоконтролю, самомасажу, аутотренінгу і т.д. [3, 87]

Основними напрямками агітації і пропаганди фізичного виховання та утвердження здорового способу життя на педагогічному факультеті Рівненського державного гуманітарного університету є:

- виховання відповідального ставлення до власного здоров'я, здорового способу життя;

- формування знань і навичок фізичної культури в житті людини;

- забезпечення повноцінного фізичного розвитку студентів;

- фізичне та духовне загартування;

- формування потреби у безпечній поведінці, протидія та запобігання негативним звичкам, профілактика захворювань;

- створення умов для активного відпочинку студентів.

Форми проведення агітаційно-пропагандистської роботи серед студентів факультету надзвичайно різноманітні: усна пропаганда, наочна, друкована. Найбільш дієвою можна вважати усну пропаганду. Це лекції, бесіди, доповіді, диспути, колективне читання газет або інших матеріалів. Великою популярністю користуються різні засоби наочної агітації і пропаганди – фотовітрини, виставки, куточки фізкультурника, альбоми, дошки пошани, плакати, спортивні передачі по телебаченню. Велике значення мають агітаційні спортивні змагання, масові виступи, пробіги, естафети, відкриті старты, сеанси одночасної гри в шахи і т. д. Не менше значення мають тематичні спортивні вечори, які проводяться кафедрою теорії і методики фізичного виховання.

Фізичну культуру і спорт на факультеті пропагують також і засобами друкованої пропаганди через журнали, газети, бюлетені, спеціальні брошури, книги, підручники, буклети, стінгазети, афіші і т. п. [3, 168]

На педагогічному факультеті Рівненського державного гуманітарного університету завдання освітньої діяльності з фізичної культури, агітації і пропаганди здорового способу життя, організації змістовного дозвілля студентів в позанавчальний час, створення сприятливих умов для розвитку масових видів спорту покладене на професорсько-викладацький склад кафедри теорії і методики фізичного виховання.

Кафедра теорії і методики фізичного виховання педагогічного факультету ставить перед собою мету виховання гармонійно розвиненої, високоосвіченої, національно свідомої і соціально активної людини, що наділена глибокою громадянською відповідальністю, високою культурою та духовними якостями, милосердям та гуманізмом, родинними і патріотичними почуттями, яка є носієм кращих надбань національної та світової культури, здатної до саморозвитку і самовдосконалення, формування у студентів почуття духовності, художньо-естетичної, мовної, правової, трудової, екологічної та фізичної культури, любові до історичної спадщини, яка спроможна брати активну участь у розбудові незалежної держави – Україна. [3, 14]

Випускники педагогічного факультету спеціальності «фізичне виховання» при допомозі кафедри теорії і методики фізичного виховання, щорічно організують та проводять ряд спортивно – розважальних свят на факультеті, а саме: «*Козацькі забави*» – присвячені святу Покрови Пресвятої Богородиці, «*Лава на лаву*» – присвячене святу Хрещення Господнього, «*А, ну-мо, хлопці*» – присвячене Дню захисника Вітчизни, «*А, ну-мо, дівчата*» – присвячене Міжнародному жіночому дню; залучає студентів до організації та проведення змагань з різних видів спорту на факультеті; тісно співпрацює з обласним центром фізичного здоров'я населення Рівненщини «Спорт для всіх», куди залучає студентів різних курсів до волонтерської діяльності де вони допомагають в організації та проведенні спортивно-масових заходів з різними верствами населення на теренах всієї області. Якість агітаційно-пропагандистської роботи багато в чому залежить від вмiлого підбору кадрів пропагандистів, агітаторів. Правильно використовуючи різні і різноманітні форми, засоби і методи пропаганди, на факультеті успішно вирішуються завдання впровадження фізичної культури і спорту в побут студентства, що допомагає поліпшенню всієї навчально-спортивної, масово-оздоровчої роботи в кожній навчальній групі. [3, 207]

Висновок. На основі аналізу результатів дослідження доведено, що правильно організована пропаганда – це єдиний безперервний освітньо-виховний процес, який передбачає послідовне вирішення наступних завдань:

- підвищення рівня фізкультурної освіти за допомогою пропагандистського впливу популяризації основних засобів фізичного виховання, напрямку фізкультурно-оздоровчої діяльності і т.д.

- залучення студентської молоді до регулярних фізкультурно-оздоровчих занять за допомогою надання студентам інформації про доступність, можливості, порядку занять у наявних фізкультурно-оздоровчих групах, організації і проведенню масових фізкультурно-спортивних і туристських заходів, активного відпочинку і т.д.

Доведено, що агітація і пропаганда фізичної культури крізь призму національного виховання є фундаментом становлення світогляду студента педагогічного факультету, на якому формується фахові знання та професійна відповідальність.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ареф'єв В.Г. Фізичне виховання в школі / В.Г. Ареф'єв, В.В. Столітенко. – К.:ІЗМН, 1997. – 152 с.
2. Бака М.М. Фізичне і військово-патріотичне виховання молоді / М.М.Бака, В.П.Корж. – К.: «Книга пам'яті», 2004. – 464с.
3. Кіндрат В.К. Організаційно-масова робота в різних сферах фізкультурного руху / В.К. Кіндрат. – Рівне: РДГУ, 2009. – 219с.

4. Куц А.С. Формы и методы агитации и пропаганды / А.С. Куц. – К.: Здоровье, 1988. – 115с.
5. Теорія і методика фізичного виховання: підручник для студентів ВНЗ фіз. виховання і спорту: в 2 т. / ред. Т.Ю. Круцевич; пер. з рос. Л.К. Кожевникової. – К.: Олімпійська літ., 2008. – Т. 2: Методика фізичного виховання різних груп населення. – 368 с.

А.А. КАШУБА. ПРОБЛЕМА АГИТАЦИИ И ПРОПАГАНДЫ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ И СПОРТА ДЛЯ СТУДЕНТОВ ПЕДАГОГИЧЕСКОГО ФАКУЛЬТЕТА РИВНЕНСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО ГУМАНИТАРНОГО УНИВЕРСИТЕТА

Резюме. В статье рассматриваются подходы к эффективности агитационно-пропагандистской работы по физической культуре и спорту среди студентов педагогического факультета РГГУ.

Ключевые слова: агитация, пропаганда, агитационно-пропагандистская работа, физическая культура и спорт, студенты.

A.A. KASHYBA. PROBLEM AND ADVOCACY CAMPAIGN OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS FOR STUDENTS RIVNE STATE HUMANITARIAN UNIVERSITY FACULTY OF EDUCATION

The summary. The article discusses approaches to efficiency advocacy of physical culture and sports among students of Faculty of Education Rivne State Humanitarian University.

Key words: agitation, propaganda, advocacy, physical culture and sports, students.

Одержано редакцією 09.12.2013 р.